

Plats och tid
Tygelsjö prästgård, kl 17.30 – 20.40

Beslutande

Ledamöter

Anton Jarnvi, ordförande
Ingrid Andersson, vice ordförande
Martha Banstorp
Marianne Bager
Teodor Bucht
Anders Friberg, arbetsledande präst

Ersättare

Karin Orremo
Jonas Manjer förhinder
Kjell Ove Linell

Övriga närvarande

Utses att justera Marianne Bager

Underskrifter

Sekreterare:
Mötes ordförande:
Justering:

Meddelande om att protokollet justerats 2019-04-10 och har anslagits på anslagstavla vid Tygelsjö och V Klagstorps kyrkor 2019-04-11 betygar på tjänstens vägnar

Underskrift

Justerandes sign:

§ 31

Inledning och bön

Arbetsledande präst inleder med bön. Ordföranden förklarar mötet öppnat.

§ 32

Justering

Verksamhetsrådet beslutar

att utse Marianne Bager jämte ordförande att justera dagens protokoll. Justering äger rum 19-04-10 kl 16.45 i prästgården.

§ 33

Upprop

Ordförande ropar upp de närvarande.

§ 34

Fastställande av dagordning

Verksamhetsrådet beslutar

att upprättat förslag till dagordning fastställs med tillägg om utbildning för verksamhetsråd under övrigt.

§ 35

Föregående protokoll 2019-03-04

Verksamhetsrådet beslutar

att föregående protokoll läggs till handlingarna

§ 36

Information från verksamheten

Arbetsledande präst informerar om verksamheten.

Justerandes sign:

2019-04-10

§ 37

Verksamhetsuppföljning 2018

Verksamhetsrådet samtalar kring verksamhetsuppföljningen 2018.

§ 38

Tygelsjö kyrka

Verksamhetsrådet samtalar om Tygelsjö kyrka.

Verksamhetsrådet beslutar

att anhålla om att Kyrkorådet beslutar om:

att ta bort de två främsta kyrkbänkarna i Tygelsjö kyrka.

att de bänkar som inte behövs i kyrkorummet avyttras.

att installera radiatorer i koret enligt Anna Sandbergs förslag (bil 1)

att göra de inre delarna av altarringen mobil såsom det föreskrivs i Anna Sandbergs förslag.
(bil 1)

§ 39

Upplåtande av Kyrka till konsert med entréavgift

Verksamhetsrådet beslutar

att inte upplåta kyrkan till externa konserter med entréavgift.

§ 40

Gudstjänsttider under sommaren 2020

Verksamhetsrådet samtalar om Gudstjänsttider under sommaren 2020.

§ 41

Tacksägelsedagen 2019

Verksamhetsrådet samtalar kring tacksägelsedagen 2019.

§ 42

Tilläggsanslag lokalanpassning för orgelundervisning

Verksamhetsrådet beslutar

att äska om tilläggsanslag enligt bilaga. (Bil 2)

§ 43

Inför verksamhetsplan 2020

Verksamhetsrådet samtalar kring verksamhetsplanen för 2020

§ 44

Sammanträdesdagar 2019

Verksamhetsrådet beslutar

Att sammanträda 26 augusti kl 18, 7 oktober kl 18, 11 november kl 18 och 13 december.

§ 45

Utbildning verksamhetsråd

Verksamhetsrådet samtalar om utbildning för verksamhetsråd.

§ 46

Avslutning

Ordföranden tackar för visat intresse och avslutar mötet.

Tygelsjö kyrkas unga orgelelever

I Tygelsjö satsar vi på att få unga att spela orgel. Just nu har vi fem elever i åldern 7 till 15. Eleverna är med i våra gudstjänster och spelar efter sin förmåga. Målet med verksamheten är de är en del av vår kyrkas musikliv och Gudstjänster. Antalet elever har fördubblats under det senaste året och skulle kunna vara ännu fler. Drivande i detta arbete är vår kyrkomusiker Åse Lindberg Christensen, som är en av få kyrkomusiker som har specialkompetens kring barn och orgelspel. Detta är en stor musikalisk och pedagogisk uppgift som inte bara är en angelägenhet för vår lokala kyrka utan även för hela Malmö och stiftet. I sommar kommer stiftets orgelundervisningskurs för unga orgelspelare att vara förlagd till Tygelsjö.

Våra unga orgelelever behöver öva på egen hand några gånger i veckan med ett instrument med pedaler. Vi har två fina kyrkor varav en med en alldeles ny orgel som är bra att spela på, men vi kan inte förvänta oss att barn ensamma ska klara av att ta sig in i kyrkan. Ett barn kan nog känna det lite kusligt att sitta ensam i en stor tom kyrka och öva. Nyckel och larm kan också ställa till det, och detta blir ett hinder. En fin lösning finns dock, med möjlighet till en god utveckling för verksamheten både för barnen och för kyrkomusiken.

På kyrkogården i Tygelsjö finns ett litet gammalt gravkapell om ca 25-30 kvadratmeter som står oanvänt. Det skulle vara en perfekt plats som övningsrum. Huset ligger ca 15 meter från församlingshemmet och lika långt från kyrkan. Idag är det ett förvaringsutrymme för gamla kyrkbänkar och allsköns skräp. Det finns ingen el framdragen till huset. Efter samtal med Nils-Urban Råwall om vad det skulle kosta att göra huset användbart med el och lite uppfräschning hamnar budgeten på 150 000 kr och då ingår installation av en luftvärmepump som värmer huset.

Redan idag finns det två elektriska övningsorglar i pastoratet som inte används och som skulle fungera perfekt som övningsinstrument. Det finns även en övertalig kororgel från Kirseberg som skulle fungera bra i vårt hus. Det handlar om att öva teknik och färdighet i orgelspel inget annat. I huset skulle det kunna finnas plats till fyra övningsplatser totalt. Det skulle bli en plats att ta sig till för hela pastoratet för att öva. Församlingshemmet med all sin verksamhet ligger precis vid sidan om så platsen känns trygg. En ny orgel i kyrkan, närheten till busshållplats och vår unika miljö i Tygelsjö öppnar för att kunna göra workshops och orgelkurser. Vi skulle få en pedagogisk plats för orgelundervisning.

Därför ansöker vi om ett tilläggsanslag om 150 000 kronor för att iordningställa gravkapellet och göra det till ett övningshus för orgelelever.

För verksamhetsrådet i Tygelsjö

Anton Jarnvi

Ordförande

Anders Friberg

Arbetsledande präst

Inredningsarkitekt
Anna Sandberg

TYGELSJÖ KYRKA

Omgestaltung av kyrkans östra delar

Beskrivning

Rev.A 20190307

20190205

Tillståndshandling

Inredningsarkitekt Anna Sandberg

Gångvägen 2;23599 Vellinge

0705727301

anna@anna-sandberg.nu

Historik: Tygelsjö nygotiska kyrka ersatte en medeltida kyrka. Eventuellt föregicks medeltidskyrkan av en stavkyrka. Medeltidskyrkan byggdes troligen i slutet av 1100-talet. Den medeltida kyrkan låg ca 15 meter öster om den nuvarande kyrkans kor. 1834-35 byggdes kyrkan om till en korskyrka med två korsarmar. Domkyrkoarkitekten Brunius beskriver tillbyggnaden, på 1840-talet, som ett exempel på hur man inte ska bygga till medeltidskyrkor.

Kyrkans skick, den stora befolkningsökningen och tidsandan gjorde att kyrkostämman, år 1900, beslutade att bygga en helt ny kyrka. Den gamla kyrkan revs 1903. Bygget av den nya pågick 1903-1904. Kyrkan invigdes 1905. Ritningarna utfördes av AW Lundberg(1836-1907) Han har även ritat kyrkorna i Flädie, Gessie och Fuglie.

Kyrkan är byggd i rött tegel på sockel av granit. Den har ett treskeppigt långhus och ett femsidigt avslutat kor i öster. Vid vardera sidan av koret finns mindre utbyggnader. Taket är täckt med skifferplattor. Tornet i väster har trappgavlar på alla sidor och en hög spira.

Tygelsjö kyrka i nygotisk stil utgör, genom sin utformning, ett viktigt samhälls och arkitekturhistoriskt dokument. Kyrkan är med sin välbevarade exteriör och interiör ett fint exempel på ett nygotiskt kyrkorum .

Ett flertal inventarier av högt konstnärligt värde förmedlar den historiska kontinuiteten tillbaka till kyrkans medeltida föregångare. Den gamla kyrkan representeras i dagens kyrkorum av dopfunten och kritstenslejonet från 1100-talet samt altaruppsatsen och predikstolen från slutet av 1500-talet, båda från Daniel Tommisens verkstad i Malmö. Kyrkans senare inventarier från tidigt 1900-tal är ritade av kyrkans arkitekt AW Lundberg.

Bakgrund och syfte: Sedan många år används mittskeppsaltare i kyrkan. Detta gör att utrymmet framför de första bänkarna, för liturgi och kör, blir högst begränsat. Det är svårt att skapa ett gudstjänstrum som blir harmoniskt. Även vid begravningar uppstår problem, då kistan av tillgänglighetsskäl inte ställs upp i koret.

Församlingen önskar ta bort de två första bänkarna i mittskeppet och flytta det skrank med psalmbokshylla som idag finns framför den första bänken. Skranket föreslås återmonteras framför den, efter borttagandet, främsta bänken. Rummet ska inte kompletteras med någon ny möblering med stolar.

Ursprungligen fanns det 96 bänkar i kyrkan. Inför föreslagen åtgärd står 80 bänkar kvar. På vardera sidan om mittgången står 20 par bänkar, sammanlagt 40 bänkar. På ömse sidor om dörren till vapenhuset står ytterligare 2 bänkar. I sidoskeppen, 19 bänkar, såväl i norr som i söder. Sammanlagt 38 bänkar. Det är oklart när bänkarna togs bort. Enligt Graebes uppmätning 1967 är minst två bänkar borttagna i det norra sidoskeppet samt minst 3 bänkar i det södra. Enligt uppgift var sex bänkar borttagna från det norra sidoskeppet när kororgeln skulle installeras 1986. Av övriga bänkar förvaras sammanlagt 15 bänkar på olika platser.

Nytt värmesystem installeras under våren 2019 . Ur arbetsmiljösynpunkt bör man även montera två stycken element i koret. Föreslagna element för kyrkan som helhet är Klassisk sektionsradiator från Lenhovda, modell Triplex 740-1980. Se ritningarna IA 19.001.01 rev A. och IA 19.001.02 rev. A.

www.lenhovda.com

Projektör för värmeinstallationen är Intek, Installationsteknik i Malmö AB.

På grund av att utrymmet från altarringens bakre sektioner till vägg är så pass litet måste altarringen anpassas. Även utan föreslagna element är passagen inte acceptabel ur tillgänglighetssynpunkt.

Det finns dessutom en liten höjdskillnad från korgolv till altarring.

Vy från mittskeppet mot väster

Vy mot norra sidoskeppet

Vy mot södra sidoskeppet

Vy mot koret.

Förslag till åtgärder: 2005 renoverades golvet i kyrkan. Det hade uppstått sättningar i golvet i kyrkans östra delar, framför trappan till koret. Sättningarna hade resulterat i att ett stort antal ursprungliga Victoriaplattor hade spruckit. Golvplattorna togs upp, ca 4 m in i mittgången samt 2 m in i sidoskeppen. Plattorna rensades och lades åter på plats. I den övriga delen av kyrkorummet ersattes sammanlagt 96 golvplattor. När plattorna togs bort konstaterades att gjutning av underlaget utförts i två etapper och att tjära var påfört mellan de två lagren. Orsaken till sättningsskadorna var diverse rostiga armeringsjärn som påträffades ca ½ m från trappan. På sammanhängande ställen där originalplattorna tagits bort ersattes dessa med nya keramiska plattor av fabrikat Gresbor, 20x20cm, svart U204 och Preto/Vit U298 Bianconeve. Företaget som levererat plattorna finns, tyvärr, inte kvar längre. Komplettering av golv i handlingen föreslås därför bli Winckelmans granitklinker 20x20 svart, 110-330-200-NOI och Winckelmans granitklinker 20x20, gulvit, 110-330-200-BAU www.sekelskifte.se. Innan beställning bör avstämning göras på plats med provplattor. Provplattor har beställts och erhållits i 15x15. Eftersom plattorna i storleken 20x20 inte finns i Sekelskiftes ordinarie sortiment utan företaget måste i sin tur beställa från tillverkaren, Winckelmans i Lille. Winckelmans har försett den europeiska marknaden med Victorian Floor Tiles sedan 1894.

Tygelsjö kyrka har idag 20 bänkar, på var sida om mittgången samt 19 bänkar i norra resp södra sidoskeppet. För att skapa harmoni och få en bättre funktionalitet, föreslår jag att man, tar man bort 2 st bänkar på var sida om mittgången enligt församlingens förslag samt även 1 st bänk i norra resp. södra sidoskeppet. Bänkarna står i dag på ett upphöjt trägolv. Det upphöjda trägolvet tas bort, på ytor som ej har monterade bänkar och skrank. Åtgärden med borttagande av upphöjt trägolv syftar till att minimera snubbelrisken. Se markeringar på ritningarna IA 19.001.01 och IA 19.001.02. Ställningstagande till åtgärder med underliggande ytor i samråd med beställare och

antikvarisk kontrollant. Det förefaller som om de oljefärgsmålade väggpanelerna funnits på plats före det befintliga trägolvet eftersom panelens nedersta profilerade sockel går ner bakom trägolvet se foto sid. 6. Väggnpaneler med skadad målning återställs enligt original.

Kantplattorna, på det keramiska golvet från 2005, tas upp och placeras istället, om möjligt, mot norra resp. södra väggen. Alt. nya kantplattor. Man får på så sätt en hel yta med keramiskt golv lika originalgolvet i västra delen av kyrkan. Golvet kompletteras med svarta och vita keramiska plattor enligt ovan och enligt befintlig mönsterläggning. Ytorna markerade som nr 1, på ritningarna IA 19.001.01 och IA 19.001.02 föreslås få enbart den vita plattan.

Befintliga skrank tillhörande mittskeppet, återmonteras framför den efter borttagandet främsta bänken. Norra resp. södra sidoskeppet kompletteras med motsvarande skrank ev. äldre borttaget om det finns eller nyttillverkat lika befintligt. Målas med oljefärg lika befintligt.

Altarringen: Två av totalt 5 sektioner tas bort och förvaras. Ställningstagande, i samråd med antikvarisk kontrollant, till lämplig avslutning av altarringens nya gavlar. Ställningstagandet gäller även befintlig nivåskillnad i golv.

Trägol tas upp och det keramiska golvet föreslås fortsätta mot norra väggen. Motsvarande gäller även för södra sidan.

Väggsplanelens sockel fortsätter in bakom det upphöjda golvet

Originalgolv i västra delen av kyrkan

Kantplattor mot norra delens trägolv. Plattorna tas upp och det mönstrade golvet föreslås fortsätta mot norra resp. södra väggen, lika västra delen av kyrkan.

Originalgolv

Golv 2005.

Golv i södra mittskeppet

Befintligt skrank tillhörande mittskeppets bänkkvarter återmonteras framför den efter borttagandet främsta bänken.

Skadad väggsplanel

Skadad väggsplanel

TYGELSJÖ KYRKA OMGESTALTNING AV KYRKANS ÖSTRA DELAR

RITNINGSFÖRTECKNING

RITNING NR	NAMN	DATUM	STATUS	REVIDERAD
IA 19.001.01	Plan, skala 1:100	20190205	Tillståndshandling	A. 20190307
IA 19.001.02	Plandetalj, skala 1:50	20190205	Tillståndshandling	A.20190307
Beskrivning (denna)		20190205	Tillståndshandling	A.20190307